

NOTIKUMU APSKATS 2024

PRESTIŽĀ APBALVOJUMA NATURA 2000 AWARD FINĀLISTS

LatViaNature projekta aktivitātes Eiropas Komisija šogad izvirzīja prestižā apbalvojuma Natura 2000 Award finālam apbalvojuma kategorijā «Sadarbība dabai».

Par nozīmīgu ieguldījumu dabas daudzveidības veicināšanai eksperti atzinuši pilotprogrammas "Dzīvais mežs" un "Ziedu pļavas" un noslēgtos 140 sadarbības līgumus ar privātajiem zemju īpašniekiem vairāk nekā 1000 ha platībā, ierīkotās ilgtspējīgas meža apsaimniekošanas demonstrāciju teritorijas un tajās organizētos seminārus mežu īpašniekiem, kā arī izglītojošās talkas Dabas aizsardzības pārvaldes un Pasaules Dabas Fonda iniciatīvā "Daru labu dabai".

[Vairāk >>>](#)

ĪSFILMU SĒRIJA "VECĀS PIEPES STĀSTI"

VECĀS PIEPES STĀSTI

Dabas aizsardzības pārvalde sagatavojusi 10 īsfilmu sēriju par bioloģiski vērtīgu mežu – "Vecās Piepes stāsti", kas balstīti zinātniskos datos un vadošo dabas ekspertu zināšanās, bet viedās Piepes balsī ir saprotami ikvienam.

Īsfilmās izplatītas sociālajos tīklos un mācību iestādēm visā Latvijā.

Šis ir neierasts un aizraujošs formāts, kā runāt par dabu – dinamiski stāsti, kas piesaista uzmanību ar atraktīviem personāžiem un humoru.

[Vairāk >>>](#)

VĒSTURISKI LIELĀKAIS PĒTĪJUMS PAR INVAZĪVO SUGU IEROBEŽOŠANU

Projekta partneri – Dabas aizsardzības pārvalde un "Latvijas valsts meži" – pabeiguši 13 pilotteritoriju ierīkošanu invazīvo sugu ierobežošanas metožu efektivitātes pārbaudei:

- 13 pilotteritorijas;
- >110 ha;
- 23 ierobežošanas metodes;
- 5 LatViaNature prioritārās invazīvās sugas.

Tas ir līdz šim plašākais zinātniskais pētījums par invazīvo sugu ierobežošanu, kas ļaus sagatavot vadlīnijas valsts līmenī, kā ar šīm sugām cīnīties. [Vairāk >>>](#)

IZSTRĀDĀTI KVANTITATĪVI BIOTOPU UN SUGU AIZSARDZĪBAS MĒRĶI

Šogad aprit 20 gadi kopš Latvijā dabas aizsardzības sistēmu veido atbilstoši Eiropas Savienības Biotopu Direktīvas mērķiem un principiem.

Saskaņā ar tiem LatViaNature ietvaros Latvijas vadošie dabas eksperti un zinātnieki izstrādāja kvantitatīvus un izmērāmus aizsardzības mērķus ES nozīmes biotopiem un sugām. Aizsardzības mērķi noteikti, lai nodrošinātu biotopu un sugu labvēlīgu aizsardzības stāvokli, proti, lai tie spētu saglabāties ilgtermiņā. Aizsardzības mērķi tika prezentēti ekspertiem un dabas aizsardzības plānotājiem divos plaši apmeklētos semināros, lai veicinātu izpratni par sistemātisku mērķu noteikšanas un sasniegšanas pieeju.

[Vairāk >>>](#)

PIEŠĪRTAS PIRMĀS KVALITĀTES ZĪMES "DABISKO PĻAVU PRODUKTS"

Lai saglabātu un vairotu Latvijas dabiskās pļavas, Latvijas Dabas fonds projektā LatViaNature izstrādājis jaunu zīmolu "Dabisko pļavu produkts". Jaunradītā zīme tika atklāta 31. janvārī, kad to piešķīra pirmajiem dabisko pļavu produktu ražotājiem.

Zīmi turpmāk piešķirs ražotājiem, kuri apsaimnieko dabiskās pļavas un ražo produktus – medu, zāļu tējas, gaļu, piena produktus –, kā arī lauku tūrisma objektiem un amatniekiem. Patērētāji, izvēloties produktu ar šo zīmi, varēs atbalstīt dabas vērtību saglabāšanu un atjaunošanu. Šī kvalitātes zīme, salīdzinot ar līdzīgiem marķējumiem Eiropas valstīs, ir unikāla ar to, ka tā darbojas visā Latvijā, kā arī aptver visu dabisko pļavu produktu spektru. [Vairāk >>>](#)

Lai veicinātu "Dabisko pļavu produkts" zīmes atpazīstamību, pievērstu uzmanību kvalitatīviem vietējiem produktiem, kurus iegādājoties ikviens piedalās dabisko pļavu saglabāšanā, maijā Latvijas Dabas fonds sāka kampaņu "Es lielos!" [Vairāk >>>](#)

MAZO GRANTU KONKURSS INOVATĪVU PĻAVAS PRODUKTU IZSTRĀDEI

Latvijas Dabas fonds sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Lauku konsultāciju un izglītības centru dabisko pļavu apsaimniekotājiem organizēja mazo grantu konkursu par inovatīvu pļavas produktu ideju īstenošanu.

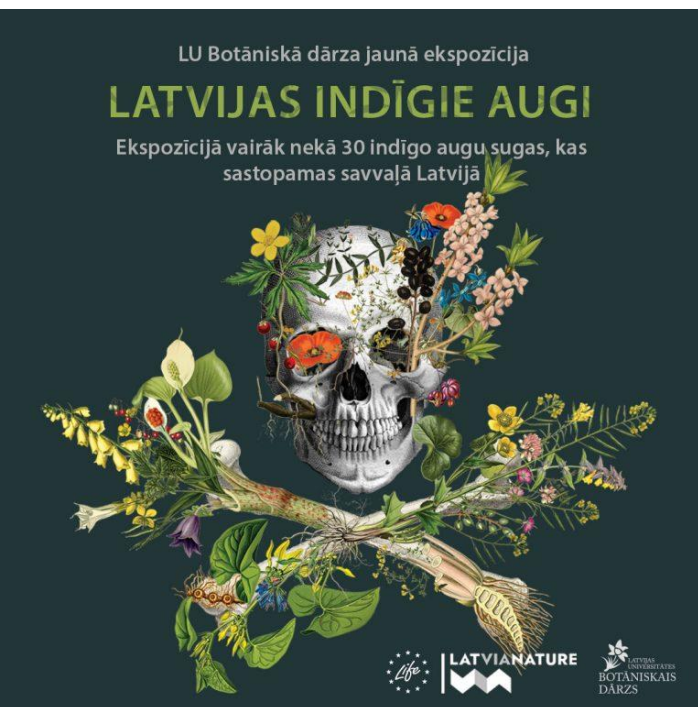
Konkursa mērķis ir veicināt dabisko pļavu apsaimniekošanu un iekļaušanu uzņēmējdarbībā.

Konkursā varēja pieteikt idejas inovatīviem produktiem vai pakalpojumiem, kuru izcelsme būtu saistīta ar Latvijas dabiskajām pļavām.

Saņemti 28 pieteikumi, šobrīd norisinās to izvērtēšana un rezultāti būs zināmi nākamā gada janvārī. [Vairāk >>>](#)

JAUNAS EKSPOZĪCIJAS LATVIJAS UNIVERSITĀTES BOTĀNISKAJĀ DĀRZĀ

10. septembrī Latvijas Universitātes Botāniskajā dārzā notika divu jaunu ekspozīciju atklāšana – „Ārstniecības augi” un „Augu bioloģiskās un morfoloģiskās grupas”. Ekspozīcijās izmantotas teju simt gadu veidotās augu kolekcijas, modernizējot infrastruktūru, lai ļautu augus saglabāt ilgtermiņā – arī nākamajiem simts gadiem.

Apmēram 4000 m² platībā skatāmas vairāk nekā 800 augu sugas – gan veselību veicinoši augi, gan Latvijā sastopamās indīgās sugas, kā arī ir iespējams iepazīt augu ārējo pazīmju daudzveidību un izdzīvošanas pielāgojumus.

Jaunās ekspozīcijas tapušas, modernizējot esošo infrastruktūru. [Vairāk >>>](#)

MOBILĀ DABAS IZGLĪTĪBAS KLASE PAR DABU STĀSTA PASĀKUMOS

Mobilā dabas izglītības klase šogad piedalījies 49 pasākumos ar vairāk nekā 7400 dalībniekiem visā Latvijā. Apmeklētājiem piedāvātas izglītojošas interaktīvas spēles par dažādām dzīvotnēm un dabas aizsardzības jautājumiem.

Šogad dabas izglītības klases ekspozīcija papildināta ar divām jaunām lielformāta spēlēm – “Meža dārgumi” un “Izlausnās istaba”, kā arī ar mobilo foto staciju. [Vairāk >>>](#)

IDEJU MARATONS INVAZĪVO SUGU IEROBEŽOŠANAI

22.-23. martā Jelgavā Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs sadarbībā ar Dabas aizsardzības pārvaldi, Latvijas Biozinātņu un tehnoloģiju universitāti, Latvijas Universitāti, Daugavpils Universitāti un Vidzemes Augstskolu organizēja 24 h ideju maratonu par invazīvo sugu ierobežošanas metodēm "Ķeram svešos Latvijas dabā!"

Ideju maratonā tika meklētas jaunas, efektīvas, atkārtojamas, dabai draudzīgas un izmaksās lietderīgas metodes projektā izvirzīto piecu prioritāro invazīvo sugu ierobežošanai. Labākās idejas saņēma naudas balvas un tiek izmēģinātas dabā LatViaNature pilotteritorijās.

[Vairāk >>>](#)

NATURA 2000 – LATVIJAS DABAS DIŽVIETAS

Šogad atzīmējot 20. gadadienu, kopš Latvija pievienojusies ES nozīmes aizsargājamo dabas teritoriju tīklam Natura 2000, Dabas aizsardzības pārvalde un LatViaNature rīkoja sabiedrības iesaistes kampaņu "Natura 2000 – Latvijas dabas dižvietas". Pievienošanās Natura 2000 tīklam ļāvusi piesaistīt vairāk nekā 120 milj. EUR dabas saglabāšanai Latvijā: zinātniskiem pētījumiem un projektiem, dabas infrastruktūras attīstībai, dabas izglītībai un brīvprātīgo iesaistei dabas saglabāšanā. [Vairāk >>>](#)

21. maijā, starptautiski atzīmētajā Natura 2000 dienā, notika pasākums skolēniem un medijiem. Kampaņas ietvaros norisinājās arī nacionāls foto konkurss, kurā tika iesūtītas vairāk nekā 380 Natura 2000 teritorijās tapušas fotogrāfijas. [Vairāk >>>](#)

Tāpat ikviens tika aicināts iepazīt mūsu dabas dižvietas vietnē www.tiekamiesdaba.lv, bet uzņēmumi šogad varēja kļūt par Natura 2000 teritoriju "krustvecākiem". [Vairāk >>>](#)

ZIEMEĻVALSTU UN BALTIJAS VALSTU LIFE PROJEKTU TĪKĻOŠANĀS

16.-18. septembrī LatViaNature piedalījās ikgadējā Ziemeļvalstu un Baltijas valstu LIFE projektu tīklošanās pasākumā, kas šogad norisinājās Latvijā. Pasākums pulcēja vairāk nekā 100 dalībniekus no gandrīz 40 LIFE programmas projektiem, kas tiek īstenoti Baltijā un Ziemeļvalstīs. Šī gada sanāksmes galvenais mērķis bija dalīties pieredzē par ieinteresēto pušu iesaisti un līdzdalību. LatViaNature aktīvi iesaistījās arī sanāksmes organizēšanā. Nākamgad projektu pieredzes apmaiņas pasākumu organizēs Zviedrijas kolēģi.

[Vairāk >>>](#)

SABIEDRĪBAS APTAUJA PAR DABAS AIZSARDZĪBU LATVIJĀ

No jūlija līdz novembrim Vidzemes Augstskola veica sabiedrības aptauju, lai noskaidrotu attieksmi, zināšanas un izpratni par dabas daudzveidības saglabāšanu un dabas aizsardzību Latvijā, kā arī svarīgāko par atpūtu un ceļošanu dabā. Paralēli notika arī ārvalstu tūristu aptauja.

Aptauju rezultāti būs pieejami nākamā gada vidū un tiks izmantoti dabas aizsardzības politikas, dabas apsaimniekošanas un dabas izglītības pilnveidošanai Latvijā. [Vairāk >>>](#)

“DARU LABU DABAI” TALKĀS – GANDRĪZ 300 DALĪBNIKU

Šogad Dabas aizsardzības pārvalde un Pasaules Dabas Fonds organizējuši desmit “Darū labu dabai” talkas četrās īpaši aizsargājamās dabas teritorijās Latvijā, pulcējot 284 dalībniekus – dabas ekspertus, aktīvos iedzīvotājus, uzņēmumu darbiniekus, skolēnus un studentus.

Talkas notikušas gan invazīvo sugu ierobežošanai, gan biotopu atjaunošanai. LatViaNature talkās uzsvars tiek likts uz skaidrojošo darbu – ikreiz pirms darbu veikšanas dabas eksperti skaidro veicamo darbu mērķi un to nozīmi dabas daudzveidības saglabāšanai. [Vairāk >>>](#)

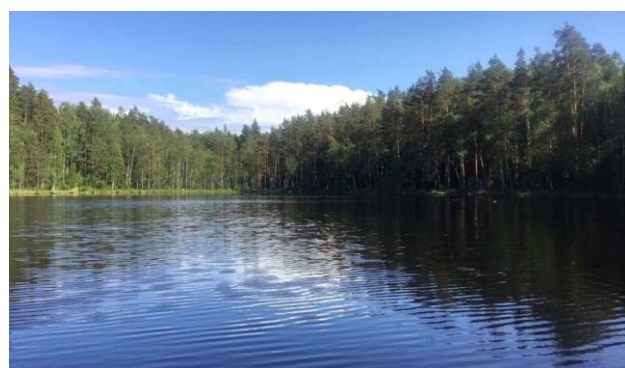
UZSĀKTA DABAS PARKA “ISTRA” PĀRVALDĪBAS PLĀNA IZSTRĀDE

Februārī Viedās administrācijas un reģionālās attīstības ministrija uzsāka jaunveidojamā dabas parka “Istra” pārvaldības plāna izstrādi.

Tā teritorija kopā aizņem aptuveni 2228 ha un ietver vairākus Latvijā retus biotopus. Projektā sagatavota jauna eksperimentāla kārtība dabas aizsardzības plānu izstrādei, kas tiks testēta jaunveidojamā dabas parka “Istra” pārvaldības plāna sagatavošanas laikā.

Pārvaldības plāna būtiskākā daļa, kas attiecas uz aizsargājamo sugu un biotopu izpēti, novērtējumu un sugu un biotopu aizsardzības mērķu sasniegšanai atbilstošu apsaimniekošanas pasākumu plānošanu, ir ietverta plānu e-formā ģeotelpiskas datubāzes veidā. Papildus tam pārvaldības plānā paredzēts vērtēt tūrisma attīstību un plānot apmeklētāju plūsmas, novērtēt ainaviskās kvalitātes.

[Vairāk >>>](#)

INVAZĪVO SUGU PĀRVALDNIĒKĀ PIEVIENOTI 1744 NOVĒROJUMI

LatViaNature izstrādātajā sistēmā Invasīvo sugu pārvaldnieks (www.invazivs.lv) šogad pievienoti 1744 novērojumi par invazīvajām sugām. Būtiski, ka gandrīz puse no tiem – 731 ziņojums jeb 42% – bijuši iedzīvotāju ziņojumi par dabā novērotajām invazīvajām sugām. Katru saņemto ziņojumu pārbauda zinātnieki un fiksē invazīvo sugu izplatības kartēs. Visvairāk iedzīvotāji ziņojuši par Kanādas zeltgalvīti.

Vietnē www.invazivs.lv ikviens var iepazīties ar informāciju par invazīvajām sugām, to izplatību Latvijā un ierobežošanas metodēm, kā arī ziņot par šo sugu novērojumiem dabā – tas ļauj agrīni atklāt un apzināt invazīvo sugu izplatību, kā arī plānot ierobežošanas pasākumus. [Vairāk](#) >>>

LIETUVAS INTEGRĒTĀ LIFE PROJEKTA VIZĪTE LATVIJĀ

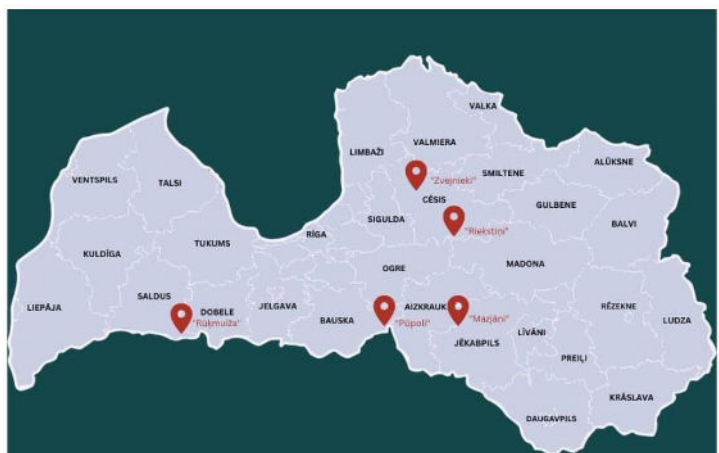
20.-22. maijā LatViaNature eksperti organizēja pieredzes apmaiņas semināru Lietuvas integrētā projekta LIFE IP NATURALIT ekspertiem. Sadarbība ar Lietuvas kolēģiem ir tīrāša, jo NATURALIT ar savu pieredzi atbalstīja mūs jau projekta pieteikuma izstrādē pirms četriem gadiem.

Šobrīd arī LatViaNature ir uzkrāta ievērojama pieredze – veidojot pilotprogrammas, pārskatot un uzlabojot invazīvo sugu pārvaldības sistēmu Latvijā, pilnveidojot dabas aizsardzības plānošanu, izstrādājot zālāju un meža biotopu apsaimniekošanas efektivitātes monitoringa metodes, radot zīmolu "Dabisko pļavu produkts". Eksperti dalījās pieredzē arī par ES nozīmes biotopu datu analīzi, kā arī biotopu un sugu aizsardzības mērķu noteikšanu. [Vairāk](#) >>>

SEMINĀRI PAR ILGTSPĒJĪGU MEŽA APSAIMNIEKOŠANU

Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centra Meža konsultāciju pakalpojumu centrs sadarbībā ar Pasaules Dabas Fondu šogad organizējis četrus seminārus meža tīrāšniekiem un citiem interesentiem ar mērķi demonstrēt ilgtspējīgu mežsaimniecību, līdzsvarojot bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu un meža tīrāšnieku ekonomiskos ieguvumus.

Semināri norisinājās piecās LatViaNature demonstrāciju saimniecībās. [Vairāk](#) >>>

DALĪŠANĀS AR PIEREDZI UN ZINĀŠANĀM 30 PASĀKUMOS

Šogad LatViaNature ietvaros projekta partneri piedalījušies 30 pasākumos, kuros dalījās ar pieredzi un zināšanām par projekta mērķu īstenošanu. Piemēram, oktobrī Lēvenā, Beļģijā, norisinājās LIFE programmas projektu sanāksme par rezultātos balstītiem atbalsta mehānismiem dabas aizsardzībā, kur LatViaNature vairāk nekā 100 starptautiskos ekspertus iepazīstināja ar projektā izveidotajām pilotprogrammām "Ziedu pļavas" un "Dzīvais mežs". [Vairāk >>>](#)

Tāpat, nu jau tradicionāli, LatViaNature projekta partneri – Daugavpils Universitāte un Vidzemes Augstskola – veidoja pasākumus Eiropas Zinātnieku naktī. [Vairāk >>>](#)

LatViaNature eksperti Igaunijā, Tartu, iepazīstināja 14. Starptautiskās Dabas atjaunošanas konferences "SERE 2024: zinātnes, prakses un politikas sasaiste dabas atjaunošanai" dalībniekus ar pieredzi, Latvijā īstenojot pilotprogrammu "Ziedu pļavas". [Vairāk >>>](#)

AUGU VĒSTULES UN BIOTOPU AUTOBIOGRĀFIJAS

Dabas aizsardzības pārvalde sagatavojuši izziņojušus izdevumus "[ES Biotopu direktīvas augu vēstules](#)" un "[ES Biotopu direktīvas biotopu autobiogrāfijas](#)", lai tuvplānā iepazīstinātu ar Latvijā sastopamajām, visā Eiropā aizsargātajām dabas vērtībām.

TURPINĀS DARBI MEŽU DEMONSTRĀCIJAS TERITORIJĀS

"Latvijas valsts meži" šogad turpināja darbus četrās izveidotajās traucējumu atkarīgu mežu pilotteritorijās, kurās vairāk nekā 100 ha kopplatībā veic biotehniskos pasākumus dažādu ES nozīmes mežu biotopu stāvokļa uzlabošanai. Vienlaikus šajās teritorijās tiek testētas dabai draudzīgas mežsaimniecības metodes šo un ekoloģiski līdzīgu biotopu turpmākai apsaimniekošanai, kas nepieciešama to pastāvēšanai ilgtermiņā. Darbi notiek trīs Natura 2000 teritorijās – aizsargājamo ainavu apvidū "Ziemeļgauja", dabas liegumā "Grebļukalns", dabas parkā "Engures ezers" – un Zvirgzdes iekšzemes kāpās.

VAIRĀK: LATVIANATURE.LV

